

[Marie Hjelmer.]

Det, der her foreslaas, betragter jeg som et Indgreb i Kvindernes Arbejdsfrihed. Alle er enige om, at det ikke er muligt at fratage Kvinderne den Ret til Stillinger og Embeder, de nu en Gang lovmæssigt har vundet, og alle maa vel ogsaa være enige om, at man ikke kan kræve Cølibat af disse Kvinder, hverken for deres egen eller for Samfundets Skyld. Men saa maa man jo forudse, at der fødes et Barn en Gang imellem; det er ikke saa overvældende mange, i Tjenestemandskredse er de store Børneflokke en Sjældenhed, og det er muligt, de vil blive endnu færre, hvis dette Lovforslag vedtages. Vi kender fra andre Lande, ikke mindst fra Sverige og Norge, vellykkede Bestræbelser for at hindre Kvinder, især gifte Kvinder, i at tage Arbejde ude, det vil sige, naar det er et Arbejde, som Mændene gerne vil have, og jeg ser nu med Beklagelse, at denne Tendens giver sig Udtryk i vor Lovgivning, bevidst eller ubevidst. Allerede i en lang Række Aar har gifte Kvinder arbejdet indenfor Staten og Kommunen, og de har af og til faaet et Barn, og hvis de har ment at maatte gaa fra deres Arbejde nogen Tid før Fødselen, har den Sag godt kunnet ordnes uden saadanne stødende Bestemmelser som disse: at de kan beordres fra Tjenesten 3 Maaneder før Fødselen, og at Lærerinder skal fratræde Tjenesten, medmindre Myndighederne efter Undersøgelse og Overvejelse giver dem Lov til at blive. Hvad er det, der er sket, som begrundet dette nye? Det vil jeg gerne spørge om.

Dertil kommer, at Kvinderne i de omtalte 3 Maaneder bliver sat paa halv Løn forud for en Begivenhed, som jo altid giver en forøget Udgift i Familien. Ogsaa en anden Ting er jeg meget betænkelig ved; for de kvindelige Statstjenestemænds Vedkommende siges det udtrykkeligt, at de, der saaledes beordres fra Tjeneste, er sygemeldte. Dette er en meget vigtig Sag, naar man ved, at en Tjenestemands Sygedage opsummeres fra Tjenestens Tiltrædelse, og at vedkommende, naar et Antal af 180 Sygedage er naaet, skal betale 5 Kr. pr. Dag, som kommer ud over de 180 Dage. Naar nu en kvindelig Tjenestemand paa Grund af Svangerskab skal være sygemeldt i 90 Dage plus Barselperioden, kan hun meget nemt nærme sig de 180 Dage, og saa vil det blive en dyr Historie for hende at blive syg. I Lærertilførslovens § 12 tales der ikke om, at Lærerinderne skal betragtes som sygemeldte, og jeg vil derfor rette det bestemte Spørgsmaal til den højtærede

Minister, som har med dette Lovforslag at gøre, om Forholdet er det samme for Lærerinderne som for de øvrige Tjenestemænd. Det vil være særlig ubehageligt for Lærerinderne, hvis det er saaledes, for Angrebene paa Lærerinderne for at have for mange Sygedage er jo velkendte, og Tendensen til ved Ledighed at forandre Lærerindeembeder til Lærereembeder har givet Resultater adskillige Steder — det er i disse Tilfælde blevet anført som en af Grundene, at Lærerinderne havde for mange Sygedage. En Statistik paa Grundlag af de mange Sygedage, som efter dette Lovforslag kan blive sat paa Kvindernes Regnebræt, vil ikke alene skade den enkelte, men vil ogsaa i høj Grad gennem den samlede Opgørelse skade alle de andre, skade Standen. Siden 1921 er Forskellen mellem kvindelige og mandlige Tjenestemænds Sygedage blevet mindre Aar for Aar, og Antallet af Kvindernes Sygedage har været stadig faldende — det er formodentlig en Følge af deres forbedrede Levevilkår. Jeg vil beklage det, hvis det nu skal gaa den anden Vej.

Af de Udtalelser, som er faldet her i Dag fra de forskellige Partiers Side, kan jeg jo forstaa, at Lovforslagene vil blive vedtaget uden Udvalgsbehandling, og jeg maa derfor opgive Haabet om, at der skulde ske nogen Forandring paa de Punkter, jeg har peget paa. Men jeg har ikke kunnet undlade at pege paa disse Pletter, som jeg vil kalde det — det er Pletter, der for mig er af en saa alvorlig Karakter, at jeg ikke vil kunne stemme for Lovforslagene.

Blang: Jeg skal tillade mig at gøre nogle enkelte Bemærkninger til § 44, Stk. 1, i Forslag til Lov om Lønninger for Folkeskolens Lærere. Dette Stykke vedrører den Aspirantstilling, som er indført ved den almindelige Tjenestemandslov. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg oplæse de Par Linier, det drejer sig om. De lyder saaledes:

„Den første Ansættelse i Tjenestemandsstilling i Folkeskolen er betinget af, at den paagældende har været Aspirant i mindst 2 Aar; denne Bestemmelse gælder ikke Biskolelærere og Pogeskolelærere.“

Jeg maa formene, at der her ogsaa er tænkt paa Pogeskolelærerinder. Selvfølgelig, at der er indført Aspirantstillinger i Folkeskolen, skal jeg ikke udtale mig om, uagtet jeg maa stille mig noget betænkelig med Hensyn til den Nytteløshed, en Aspirantstilling her vil gøre.